روزنامه شرق

چاپ دوم

شنبه ۶ مهر ۱۳۹۲ • ۲۲ ذی‌القعده ۱۴۳۴ • ۲۸ سپتامبر ۲۰۱۳ سال یازدهم • شماره ۱۸۴۳ • ۱۶صفحه • ۱۰۰۰ تومان

«طریف» و «کری» پس از ۳۵سال دور یک میز نشستند / عکس: AP

تلفن دقیقه ۹۰ اوباما به روحانی

روسای جمهور ایران و آمریکا، در مذاکره تلفنی، وزرای خارجه را مامور کردند تا هر چه زودتر زمینه همکاری لازم را فراهم آورند

• صفحه ۲

حرف اول

آمریکا چه می‌خواهد؟

حسین دهشیار . استاد دانشگاه

دو ویژگی حاشاناپذیر آمریکا را از قدرت‌های برتر و سلطه‌گر اروپایی در ۵۰۰سال گذشته متمایز می‌سازد. به‌طور کلی سیاست آمریکا و علل شکل‌دهنده جنگ‌افروزی‌های این کشور تصاحب «سرزمین» کشورهای دیگر فرای مرزهای تثبیت‌شده خود نبوده است. در اواخر قرن نوزدهم بخش وسیعی از سرزمین‌ها در قاره آفریقا جولانگاه سربازان و بوروکرات‌های فرانسوی و انگلیسی بود. برخلاف اروپاییان، آمریکاییان از سال ۱۸۹۸ که آغاز عصر بین‌الملل‌گرایی برای آنان محسوب می‌شود در فرای قاره خود سیاست به دست‌گرفتن مالکیت «منابع» و داشته‌های زیرزمینی کشورهای آفریقایی و آسیایی را دنبال نکرده‌اند. از اواخر سده ۱۴۰۰میلادی که عصر استعمار اروپاییان به وسیله کشور پرتغال کلید خورد، قدرت‌های برتر قاره یعنی اسپانیا، هلند، فرانسه و انگلستان، روسیه و حتی کشور کوچک بلژیک غارت ثروت زیرزمینی کشورهای غیراروپایی را سرلوحه سیاست‌های خود قرار داده بودند. جهانگرایی آمریکاییان که سابقه آن کمتر از ۱۵۰سال است اصولا «سرزمین محور» و «منابع محور» نبوده است. سرزمین وسیع آمریکا، منابع زیرزمینی غنی این کشور و کیفیت شکل‌گیری این سرزمین چارچوب فکری و توجیهی خاصی را برای مردم و نخبگان کشور فراهم آورده که از نقطه نظر ماهوی کاملا با اروپا متفاوت است. شهروندان و بخش وسیعی از سیاستمداران آمریکایی به دلایل تاریخی، جغرافیایی و ارزشی این باور را به صحنه آورده‌اند که آمریکا سرزمین «خاصی» است. حتی باراک اوباما که به لحاظ موضوع برده‌داری اکراه فراوانی به پذیرش این باور در گذشته از خود نشان داده بود در پاسخ به نوشته ولادیمیر پوتین در «نیویورک تایمز» در رابطه با موضوع سوریه، صحبت از «خاص» بودن آمریکا کرد. اجماع در بین نخبگان آمریکایی این است که به لحاظ این ویژگی منحصربه‌فرد، آمریکا دارای یک «ماموریت» جهانی است.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

فصل جدید از روابط ایران و ۵+۱

علی خرم
سفیر و رییس پیشین نمایندگی دائم ایران در ژنو

اجلاس گروه ۵+۱ با ایران روز پنجشنبه برای اولین بار در سطح وزرای خارجه تشکیل شد و برخلاف سنوات گذشته، طرفین آن با رضایتمندی به پایان رسانده و قرار گذاشتند راجع به جزییات محتوایی بعدی در ژنو، اجلاس معمول در سطح مدیران کل را تشکیل دهند. برگزاری این اجلاس در سطح وزرای خارجه، نشان از تصمیم‌گیری و تعیین نقشه راه از جانب گروه ۵+۱ با همکاری ایران می‌باشد که خوشبختانه در مقطعی برگزار شد که ایران آماده عرضه سیاست خارجی جدید خود شده بود. مشخصات این سیاست خارجی ارایه شفافیت، پاسخگویی به نگرانی‌های غرب، دفاع از حقوق جمهوری اسلامی ایران در چارچوب معاهده عدم‌اشاعه سلاح‌های هسته‌ای و اساسنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و به‌طور کلی، همکاری سازنده برای حل معضل پرونده هسته‌ای بین ایران و غرب می‌باشد. تاکید آقای دکتر روحانی بر بحث و بررسی سریع مسایل باقیمانده و نیل به نتیجه در کوتاه‌ترین زمان ممکن که بین سه تا شش‌ماه یا حداکثر ظرف یک سال -به تعبیر آقای دکتر ظریف- است. آقای اوباما در سخنرانی مجمع عمومی سازمان‌ملل متحد، خود بر حقوق هسته‌ای ایران تاکید و بنابراین رسما دولت آمریکا بر رفع یکی از نگرانی‌های ایران تاکید کرد که راه را برای همکاری بیشتر باز می‌کند. روز جمعه هم مذاکرات معمول آژانس اتمی با سفیر جدید ایران در آژانس صورت گرفت و برخلاف دفعات قبل، برداشت معاون مدیر کل آژانس، مثبت‌بودن فضای مذاکرات و پاسخ‌های اولیه بود که مقرر شد یک ماه دیگر، جلسه بعدی برای تعیین چارچوب همکاری ایران و آژانس برگزار شود. دو اقدام مثبت فوق به سرعت در جهان انعکاس پیدا کرد و برداشت جهانی این بود که ایران مصمم به همکاری و بحث و بررسی پرونده هسته‌ای می‌باشد و می‌خواهد در شراکت و تعامل سازنده با غرب، این پرونده را به سامان برساند. آنچه بر پرونده هسته‌ای در ۱۰سال گذشته سایه سنگین انداخته بود رابطه سرد و خصمانه ایران و آمریکا بود که خوشبختانه در سفر آقای رییس‌جمهور به سازمان‌ملل، این سایه سنگین مهار شد و ملاقات خصوصی آقای جان کری و آقای ظریف و برداشت طرف آمریکایی از ملاقات که سازنده و مثبت بوده دستاوردهایی داشت.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت . سیاست

اشتهای غرب

نصرت‌الله تاجیک
دیپلمات بازنشسته

تهدید ایران توسط اوباما بعد از تفاهم با روسیه در زمینه کاربرد سلاح‌های شیمیایی در سوریه و نیز سخنان اوباما در شصت‌وهشتمین اجلاس مجمع عمومی سازمان‌ملل متحد که به‌سادگی از مواضع انتقادی ایران نسبت به آمریکا عبور کرده و صرفا آن را به ناراحتی مردم ایران از سرنگونی دولت ملی مرحوم مصدق کاهش داد حاکی از آن است که آمریکا اهداف روشن و شفافی در ارتباط با ایران ندارد یا حداقل گفته و عملش با یکدیگر تفاوت اساسی دارند. این نشان می‌دهد که همان‌گونه که قبلا نوشته‌ام منابع اختلاف بین ایران و آمریکا شکلی نیست که با دست‌دادن یا ملاقات و برخورد عبوری قابل حل باشند بلکه ماهوی و حاصل تضاد منافع ژئوپولیتیکی بین دوکشور است و سیاست خارجی آمریکا به‌جای پیداکردن راه‌حلی برای این مشکلات نقشی مخرب و مزاحم برای تحقق اهداف و منافع ملی ایران بازی می‌کند. در این میان به دلیل سابقه تاریخی و عملکرد آمریکا و شفاف نبودن سیاست و اهدافش نسبت به ایران در قبل و بعد از انقلاب اسلامی و همچنین فعالیت و اقدامات مشکوکش در کشورهای منطقه، ایران نسبت به آمریکا مظنون است. ایران و آمریکا چون به یکدیگر اعتماد ندارند نیازمند توافق بر سر تعیین راهبردی درازمدت نسبت به یکدیگر هستند تا بتوانند این مرحله بی‌اعتمادی را به‌عنوان مرحله گذار پشت سر بگذارند.

در پرتو این راهبرد آمریکا باید از مظنونیت نسبت به سیاست‌های ایران، امنیتی کردن تحرکات سیاست خارجی ایران و اعمال تحریم‌های یکجانبه و فشار بر کشورهای دیگر و موسسات غیرآمریکایی برای تخریب رابطه‌شان با ایران دست بردارد و ایران نیز برای حل این مشکل باید با حسن‌نیت، فرمول و مدلی همه‌جانبه، استفاده از اهرم‌های قدرت، بدون شتابزدگی و افتادن در تور تبلیغات رسانه‌ای و با طراحی راهبردی برای این مساله که نه‌تنها منطقه بلکه معادلات جهانی را نیز متاثر کرده است در جهت شفاف‌سازی فعالیت‌های هسته‌ای خود و نیز رعایت استانداردهای بین‌المللی به حل مشکل رابطه با آمریکا و غرب در زمان مشخصی اقدام کند.

ادامه در صفحه ۵

سرمقاله

اعتمادسازی دوجانبه

صادق زیباکلام

یا باید فرض بگیریم که همه مذاکره‌کنندگان ۵+۱باهم تبانی کرده‌اند یا اینکه روحانی + ظریف توانسته‌اند گامی بزرگ در جهت شکستن بن‌بست مذاکرات هسته‌ای بردارند. هم «جان کری» وزیر خارجه آمریکا هم «ویلیام هیگ» وزیر خارجه انگلستان و هم خانم «کاترین اشتون» هر سه در مصاحبه‌های مطبوعاتی که جداگانه بعد از نخستین دور مذاکراتشان با وزیر خارجه ایران داشتند، به‌گونه‌ای سخن گفتند که حکایت از حسن ظن آنها به ظریف بود از باب اینکه واقعا می‌خواهد گره کور مذاکرات هشت‌ساله را باز کند. خود ظریف هم ایضا امیدوار و خوشبین از مذاکره بیرون آمد. با توجه به اینکه مساله تبانی را من برای انبساط‌خاطر خوانندگان مطرح کردم، پس لاجرم باید نتیجه بگیریم مثل اینکه واقعا ترک بزرگی در یخ بن‌بست مذاکرات هسته‌ای با ۵+۱ پدیدار شده است. مثل اینکه اگر خدا بخواهد محتاطانه می‌توانیم اندکی امیدوار شویم «کلید»ی که روحانی از تهران با خودش به نیویورک برده، به قفل زنگ‌زده مذاکرات هسته‌ای خورده و روحانی و ظریف دارند قفل هسته‌ای را شوخی‌شوخی باز می‌کنند.

ادامه در صفحه ۲

استاد محترم جناب آقای دکتر میرزاده

انتخاب جنابعالی را به سمت ریاست دانشگاه آزاد اسلامی صمیمانه تبریک می‌گوییم

انجمن صنفی مهندسین پلیمر و شیمی

استاد ارجمند جناب آقای دکتر هاشمی

انتخاب شایسته شما که از نوابغ علمی و چهره های ماندگار کشور هستید را به وزارت بهداشت و درمان تبریک می گویم.

دکتر مهرداد مهرآزما

درج آگهی‌های سینمایی، فرهنگی و هنری با تعرفه ویژه

۸۸۱۹۳۹۷۹

www.sharghdaily.ir

معرفی آژانسهای مسافرتی هتلها و مراکز گردشگری

ارگ جدید ۸۸۳۸۱۹۱۹

تشریفات ۲۲۸۵۲۵۲۸

پارسیان مهر گشت ۸۸۸۴۹۹۷۵

تلفن سازمان آگهی ها ۸۸۱۹۲۸۷۷

رجوع به صفحه ۱۳

انا لله و انا الیه راجعون

برادر گرانقدر

جناب آقای غلام‌حیدر ابراهیم بای سلامی

مصیبت جانسوز درگذشت برادر گرامیتان

مرحوم ایمان بای سلامی

که از فعالین عرصه مطبوعات بود را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت می‌گویم.

برای آن مرحوم علّو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندم .

مهدی رحمانیان

هنرمند گرامی دکتر قطب‌الدین صادقی

درگذشت برادر گرامیتان را به شما و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم. برای آن مرحوم رحمت الهی و برای بازماندگان سلامت و شکیبایی آرزو داریم.

روزنامه شرق